

Námety na vyhlásenie pamätihodností mesta Banská Bystrica za rok 2013

Návrh pamätihodnosti	Umiestnenie	Popis a zdôvodnenie	Register :
Jakub Pribicer		Autor prvej knihy so svetskou a astronomickou tematikou na Slovensku – Traktát o kométe (vyšla r. 1578 v BB v tlačiarni K. Škultétyho).	nehmotná/osobnosť
Karol Eudovít Libay		Syn Samuela Libaya. Akvarely, kresby z Egypta boli vydané vo Viedni, vydal sériu litografií zo Sliacha a Vysokých Tatier	nehmotná/osobnosť
Miesto bb- horných hrablí	Rybník v lokalite Srnková	Postavené v r. 1548 podľa návrhu W. Hohenwarterana zachytávanie dreva plaveného Hronom	hmotná /nehnutel'ná (technická pamiatka)
Príslovie Za živa v Bystrici a po smrti v nebi		Slogan uvádza A. P. Záturecký vo svojej zbierke Slovenské príslovia, porekadlá a úslovia (1896 Praha). Najstaršie zmienka je podchytená v Korabinského Lexikóne z r. 1786.	nehmotná
Rodina Herritzovcov – pivovarnícka dynastia		Vybuodovali a prevádzkovali pivovar, zaslúžili sa o rozvoj tohto druhu priemyslu v našom meste. Rodina podporovala výstavbu verejných inštitúcií slúžiacich obyvateľom – mestská nemocnica, domov dôchodcov, sirotinec...	nehmotná/pamätihodnosť
Erb mesta BB		BB získala erb ako slobodné kráľovské a banské mesto medzi prvými. Najstaršia zachovaná pečeť s mestským erbom je na listine z roku 1326.	nehmotné
Jozef Feranec, Mons. ThDr. h.c.		14. banskobystrický katolícky biskup.Zaslúžil sa o rekonštrukciu katedrály sv. F. Xaverského.Zaslúžil sa o zriadenie Slovenskej cirkevnej provincie.	nehmotné/osobnosť
Priemyselný objekt starého pivovaru	Umiestnenie: Dvorný objekt na parcele KN-C 1335/1, 1336 k.ú. B. Bystrica za objektom na Nám. Š. Moyzesa č. 6 a 7 v B. Bystrici	Priemyselný objekt pivovaru, ktorý je jednou z posledných priemyselných architektur v našom meste. V objekte sa nachádzajú aj klenbové pivnice. Pivovaru patrili tri jazerá (tajchy), v ktorých sa v zime dorábal ľad. Zariadenie bolo zastarané a všetky práce sa robili ručne.	hmotná nehnuteľná/industriálna
Zdenko Mikula	Významný slovenský skladateľ a dirigent	Zdenko Mikula (27.11.1916, Vyhne - 31.10.2012, Bratislava)Detstvo a mladosť prežil v Banskej Bystrici, vyštudoval tu na Učiteľskom ústave a do mesta sa po celý život rád vracal aj ako člen porôt zborových festivalov. Jeho otec Koloman M. bol v roku 1923 richtárom Banskej Bystrice.	nehmotná/osobnosť

Námety na vyhlásenie pamätihodností mesta Banská Bystrica za rok 2013

Šimon Jurovský		Šimon Jurovský (pôvodné meno Weiss – Nägel, Šimon) (8.2.1912, Uľanka - 8.11.1963, Praha)V Banskej Bystrici vyštudoval na Učiteľskom ústave a zapájal sa do hudobného života mesta.	nehmotná/osobnosť
Ján Levoslav Bella	-najvýznamnejší predstaviteľ zakladateľskej generácie slovenskej národnej hudby, významný skladateľ európskeho romantizmu	Ján Levoslav Bella (4. 9. 1843 Liptovský Sv. Mikuláš – 25. 5. 1936 Bratislava)V rokoch 1959-1969 študoval a pôsobil v Banskej Bystrici, tu skomponoval svoje prvé hudobné diela. Zapojil sa do národného života a osláv cyrilometodského milénia v roku 1863, bol chránencom biskupa Štefana Moysesesa	nehmotná/osobnosť
Tibor Andrašovan Dr.h.c.	Významný slovenský skladateľ a dirigent	Tibor Andrašovan Dr. h.c. (3.4.1917, Slovenská Ľupča - 14.6.2001, Bratislava)Tibor Andrašovan detstvo a mladosť prežil v Banskej Bystrici, kde študoval na Štátnom učiteľskom ústave (maturoval r.1937). Celý život sa rád vracal do mesta svojej mladosti. Pri príležitosti80. narodenín mu Mesto B.Bystrica udelilo titul "čestný občan" a UMB čestný doktorát.	nehmotná/osobnosť
Emil Karvaš		Ministerský radca, do roku 1913 v Kamerhofe, neskôr v rezidencii Uhorského kráľovského lesného riaditeľstva.Patril do silnej skupiny vzdelancov rakúsko-Uhorska.	nehmotná/osobnosť
Marta Chaviva Reik	Nositel'ka vyznamenania SNP in memoriam	Aktívne pracovala v sionistickej organizáciiV roku 1939 sa presťahovala do Palestíny, v roku 1944 sa vrátila na stredné Slovensko, kde sa aktívne zapojila do SNP.Bola popravená v Kremničke. Pochovaná v Jeruzaleme.	nehmotná/osobnosť
Thurzovsko-fugerovská mediarska spoločnosť	Administratívne sídlo podniku bol dom na Námestí SNP č.4 THURZOV DOM.	Prototyp ranokapitalistickej podnikateľskej spoločnosti, 16.03.1495 podpísali zástupcovia rodín Thurzovcov a Fugerovcov zmluvu o vytvorení obchodnopodnikateľskej spoločnosti.Ek. Základňou bol mediarsky podnik.	nehmotná/udalosť
Ondrej		Prvý banskobystrický richtár - ? - 1293, saský saľachtic, ktorý priviedol kolonistov do tatýrskym vpádom zničenej osady bystrice a podal návrh Belovi IV. Na jej povýšenie na mesto	nehmotná/osobnosť

Námety na vyhlásenie pamätihodností mesta Banská Bystrica za rok 2013

Veit Muhlstein		? - 1501, priateľ kráľa Mateja Korvína, 1472 založil kaplnku Božieho tela a sv. Ondreja vo farskom kostole.	nehmotná/osobnosť
Viliam Paulíny		Všetky svoje sily a vlohy obetoval prvej CSR. Zastával mnohé vysoké funkcie v štátnych a verejných hospodárskych inštitúciách. Založil a predsedal správnej rade účastinnej spoločnosti Stredoslovenské elektrárne, od roku 1923 bol 15 rokov predsedom Obchodnej a priemyselnej komory v Banskej Bystrici. Po ústupe SNP bol nemeckou bezpečnostnou políciou v Banskej Bystrici zatknutý (14.11.1944), 21.11.1944 prevezený do Bratislavy a odtiaľ spolu s generálmi Viestom a Golianom 26.12.1944 odtransportovaný do Berlína. Po tomto dátume už nie sú dostupné overené fakty o jeho ďalšom osude	nehmotná/osobnosť
Návšteva princov Jozefa, Leopolda a ich švagra vojvodu Alberta Tešínskeho v lete 1764		Denník princa Leopolda. Využitelnosť na zviditeľnenie mesta pri blížiacom sa 250. výročí	nehmotná/udalosť
Karol Ivan Kiszely (1881 - 1947)		Banskobystrický rodák, všestranný kultúrny pracovník, správca Mestského múzea a Mestskej knižnice v Banskej Bystrici. Využitelnosť aj pri 125. výročí založenia múzea.	nehmotná/osobnosť
Pozn. : popis pamätihodností je orientačný, po schválení námietok MsZ v B. Bystrici budú zadané na odborné vypracovanie príslušným odborným inštitúciám a jednotlivcom			
Spracovala : Jana Pelikánová			